

Михайло Якович Горкін

(До 60-річчя з дня народження і 40-річчя наукової, педагогічної та громадської діяльності)

Нещодавно минуло 60 років з дня народження і 40 років наукової, педагогічної і громадської діяльності відомого українського фізіолога, визначного спеціаліста з питань фізичної культури і спортивної медицини, завідуючого кафедрою фізіології Київського державного інституту фізичної культури, доктора медичних наук, професора Михайла Яковича Горкіна. Глибоке знання особливостей фізичної культури і спорту, наполегливість і обдаровання вченого дали М. Я. Горкіну можливість внести значний вклад у розвиток фізіології спорту.

М. Я. Горкін розпочав свій творчий шлях викладачем фізичної культури. В 1927 р. він поступив у Харківський медичний інститут, кафедру фізіології в якому тоді очолював один з найближчих учнів І. П. Павлова — Г. В. Фольборт. Вже під час навчання в інституті у М. Я. Горкіна з'являється прагнення до пізнання суті фізіологічних процесів, і він вирішує присвятити себе науковій роботі в галузі фізіології спорту.

З 1931 р. головне місце діяльності М. Я. Горкіна — Український державний інститут фізичної культури, де з 1938 р. він очолює кафедру фізіології. В роки Великої Вітчизняної війни М. Я. Горкін працює лікарем в евакогоспіталях і віддає усі свої знання і досвід скорішому поверненню поранених до лав діючої армії. Після війни М. Я. Горкін доклав багато сил і енергії для відродження Київського (Українського) державного інституту фізичної культури, незмінно керуючи кафедрою фізіології.

За роки роботи Михайло Якович і керований ним колектив відкрив багато нових закономірностей, які становлять інтерес для фізіології і мають безпосереднє значення для практики спорту. Всі дослідження М. Я. Горкіна присвячені найбільш актуальним темам і відзначаються глибиною їх розробки.

З перших самостійних праць до досліджень останніх років Михайло Якович послідовно вивчає питання адаптації організму до м'язової діяльності.

М. Я. Горкін одним з перших у Радянському Союзі оцінив важливість відкриття І. М. Сеченова для обґрунтування раціонального режиму праці і відпочинку. Ряд праць, які він опублікував у 1931—1934 роках, був присвячений дуже важливому розділу проблеми активного відпочинку — вивченню вегетативних зрушень при реалізації феномену Сеченова. М. Я. Горкін першим дав фізіологічне обґрунтування розминки — як одного з найважливіших факторів підвищення адаптації організму до фізичних вправ, дав визначення принципів побудови і форми застосування її у різних видах спорту.

Дальший етап досліджень М. Я. Горкіна зв'язаний з вивченням початкового періоду роботи. Виходячи з концепції Г. В. Фольборта про перебіг процесів стомлення і відновлення, М. Я. Горкін виявив механізми входження в роботу при м'язовій діяльності та описав феноменологію цього стану при вправах різної сили і характеру.

Виявлення ролі розминки і механізмів входження в роботу дозволили М. Я. Горкіну обґрунтувати принципи використання великих навантажень у тренуваннях, що має велике значення для практики спорту. З цілеспрямованості попередніх праць М. Я. Горкіна логічно випливає сучасний етап досліджень, в яких бере участь велика група співробітників Інституту фізичної культури. Це вивчення впливу ефективного режиму тренувань. При цьому було показано, що відновлення сили і працездатності спортсмена має фазовий характер і залежить від величини навантаження, причому після великих навантажень сила і працездатність спортсменів не тільки відновлюється, а й збільшується, якщо повторні навантаження виконувати у фазі гіперкомпенсації.

Наукова діяльність М. Я. Горкіна, якому належить 100 наукових праць, тісно пов'язана з його роботою по підготовці наукових кадрів. М. Я. Горкін член КПРС, проводить велику громадську роботу: він голова Української і член Президії науково-методичної Ради Союзу спортивних товариств і організацій СРСР, ректор Народного Університету по фізичній культурі, член правління Українського товариства фізіологів.

Палко вітаємо дорогого Михайла Яковича із славним ювілеєм і бажаємо йому багатьох років життя і дальшої плідотворної праці.

І. В. Муравов

О. Ф. Макаренченко — у побудові комунізму
В. А. Барабой, Б. І. Іо — вивчення взаємодії іо
П. Е. Моцний, О. К. — сальної поверхні
М. В. Макаренко, Е. — щитовидної залози
Г. В. Трошихін — П. — сів у шурів у ран
ні функції тваринно
Н. І. Панченко — Д. — ковою речовинами
Т. С. Клюбін, В. Д. — шечника з різних ві
них жуйних тварин
Н. М. Шумицька — П. — цесів у тканинах тв
Г. А. Горяна, В. І. Д. — ний обмін у людей
П. Д. Марчук, С. А. К. — Г. Д. Динабург, А. — захворювань дієнес
Ю. М. Квітницький — клітин головного моз
В. П. Каніболоцька — віку за даними капі
М. І. Яценко — Вплив ба в умовах дії атр

Ю. О. Максимук — Л. — порушенні кровообігу
А. П. Гречишкіна — І. — кову секрецію
Д. Д. Семенчук — Скла — лого та старого віку
З. В. Довгань — Функц — тивних імпульсів з
М. С. Расін — Виділенн
В. М. Андріанов — Сує — телію після озвучуван

О. Л. Бившук — Неполяр — у кроликів
Я. В. Ганіткевич — До — струмів та подразненн
О. П. Капшук — Електро — провідників у хронічн
В. Я. Березовський — н — ого визначення напру
М. А. Кондратович, О. — літній — Метод порівн — органів

І. В. Муравов — Михайл